

สภาพและปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้
ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียง

นางอุบล สุขสบาย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
ภาควิชาพลศึกษา
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
พ.ศ. 2533

ISBN 974-577-620-3

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

016897

110307862

STATE AND PROBLEMS IN ORGANIZING AND MANAGING SCHOOL HEALTH
PROGRAMS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS IN ELEMENTARY
SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE
OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION
COMMISSION, EASTERN REGION

Mrs. Ubol Sooksabuy

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Education
Department of Physical Education
Graduate School
Chulalongkorn University
1990

ISBN 974-577-620-3

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพและปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
ตามการรับรู้ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน
คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออกเฉียง

โดย

นางอุบล สุขสบาย

ภาควิชา

นวัตศึกษ

อาจารย์ที่ปรึกษา

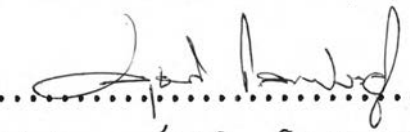
ศาสตราจารย์สุชาติ โสุมประยูร

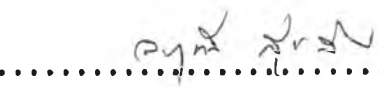
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการ
การศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. ถาวร วิชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์พัชรา กาญจนารัตน์)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(ศาสตราจารย์สุชาติ โสุมประยูร)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรุณี สุรสิทธิ์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. เทพวาทย์ หอมสิน)

อุบล สุขสบาย : สภาพและปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน
ตามการรับรู้ของผู้บริหารในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการ
ประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออก (STATE AND PROBLEMS IN ORGANIZING
AND MANAGING SCHOOL HEALTH PROGRAMS AS PERCEIVED BY
ADMINISTRATORS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION
OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION,
EASTERN REGION) อ.ที่ปรึกษา : ศ. สุชาติ โสมประยูร. 131 หน้า
ISBN 974-577-620-3

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบสภาพและปัญหาการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน ตามการรับรู้ของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ภาคตะวันออก กลุ่มตัวอย่างประชากรได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล จำนวน 104 คน และผู้บริหารโรงเรียนนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล จำนวน 317 คน รวมทั้งสิ้น 421 คน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ ได้รับแบบสอบถามกลับมา 409 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 97.20 และนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบความแตกต่างด้วยค่า "ที" (t-test) และค่าไคสแควร์ (Chi-square)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยทั่วไปมีสภาพที่เหมาะสมและมีเพียงบางเรื่องเท่านั้น ที่จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขโรงเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาลจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในบางเรื่องของทั้ง 4 ด้านได้แก่ ด้านสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพ ด้านการจัดบริการสุขภาพ ด้านการสอนสุขศึกษาและด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน
2. การจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียน โดยสรุปรวมหมดทั้ง 4 ด้านมีปัญหาที่ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านหลักสูตรและการสอนสุขศึกษา และด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียนมีปัญหาที่ระดับกลาง แต่ด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียน และด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียนมีปัญหาที่ระดับน้อย
3. ผู้บริหารโรงเรียนในเขตและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล รับรู้ว่ามีปัญหาในการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนทั้งโดยสรุปรวมหมดทั้ง 4 ด้าน และแยกเป็นรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลมีปัญหาน้อยกว่าโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล

ภาควิชา ศึกษาศาสตร์
สาขาวิชา ศึกษาศาสตร์
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิติศ
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

UBON SOOKSABUY : STATE AND PROBLEMS IN ORGANIZING AND MANAGING SCHOOL HEALTH PROGRAMS AS PERCEIVED BY ADMINISTRATORS IN ELEMENTARY SCHOOLS UNDER THE JURISDICTION OF THE OFFICE OF THE NATIONAL PRIMARY EDUCATION COMMISSION, EASTERN REGION
THESIS ADVISOR : PROF. SUCHART SOMPRAYOON, 131 PP.

The Purposes of this research were to study and to compare the state and problems in organizing and managing school health programs as perceived by the elementary school administrators under the Jurisdiction of the Office of the National Primary Education Commission, Eastern Region. The 421 school administrators, 104 from the inside and 317 from the outside the municipal or sanitary districts, were randomly sampled as the population of this study. The 409 questionnaires, accounted for 97.20 percent, were returned by mail. The data were statistically analyzed in terms of percentages, means, standard deviations, and then a t-test and Chi-square were applied.

The results revealed as follows :

1. The states in organizing and managing school health programs were generally suitable, only some items needed to be urgently improved. The schools inside and outside the municipal or sanitary districts organized and managed their health programs different at the .05 level of statistical significance in some items of the 4 areas. They were the areas of school health environment, health services, health education teaching, and school health program administration.

2. The problems in organizing and managing the school health programs as a whole were at the moderate level. When considering in each area, the areas of health education curriculum and instruction, and school health program administration were at the moderate level, but the areas of school health environment, and health services were at the low level.

3. The school administrators inside and outside the municipal or sanitary districts perceived the problems in organizing and managing school health programs, both in total of 4 areas and in each area, to be statistical different at .05 level of significance, by the schools inside the municipal or sanitary districts possessed less problems than the schools outside.

ภาควิชา พลศึกษา
สาขาวิชา พลศึกษา
ปีการศึกษา 2533

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาของ ศาสตราจารย์สุชาติ โสภประยูร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่าให้ความช่วยเหลือแนะนำ ติดตาม และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเมตตาและเอาใจใส่อย่างดียิ่งมาโดยตลอด ผู้วิจัย รู้สึกซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ไพฑูริกา กาญจนารัตน์ รองศาสตราจารย์รัชนิชา ชวัญบุญจัน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เทพวาทิ หอมสนิท ผู้ช่วยศาสตราจารย์ลาวัณย์ สุกกรี รองศาสตราจารย์ สุภาพ วาดเขียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์เน็ญประภา เข้มแดง อาจารย์ ดร.พรสุข หุ่นรินทร์ อาจารย์สมศรี เรืองเดช ที่ได้กรุณาเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจแก้ไขแบบสอบถาม และให้คำแนะนำแก้ไขจนทำให้การวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้รับความกรุณาจาก อาจารย์นิภา เมธาวิชัย อาจารย์ภาควิชาทดสอบและวิจัยการศึกษา วิทยาลัยครูธนบุรี ได้เสียสละเวลาให้คำปรึกษาแนะนำช่วยเหลือมาโดยตลอด ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ และขอขอบพระคุณ ดร.วิเชียร เกตุสิงห์ ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำสถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างสูง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์วรณี โสภประยูร คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และคุณดวงสมร พันธุเสน ที่ช่วยให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมทั้งทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามมาในที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ จนทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี ผู้วิจัยขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้ด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ฅ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	4
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	5
คำจำกัดความในการวิจัย.....	5
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ.....	6
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ.....	20
3. วิธีดำเนินการวิจัย.....	25
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	28
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	30
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	30
4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	32
5. สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	78
บรรณานุกรม.....	101
ภาคผนวก.....	107
ประวัติผู้วิจัย.....	131

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนโรงเรียนในแต่ละจังหวัดที่เป็นประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	27
2	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล จำแนกตามจังหวัด	28
3	จำนวนและคำร้อยละของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล จำแนกตามเพศ อายุ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร การศึกษาวิชาโครงการสุขภาพในโรงเรียนและการอบรมโครงการสุขภาพ ในโรงเรียน	33
4	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านกายภาพ ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล	36
5	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้านจิตภาพ ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล	40
6	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพด้าน สุขาภิบาลทั่วไประหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขต เทศบาลหรือสุขาภิบาล	43
7	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการตรวจสุขภาพและติดตามผล ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือ สุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	46
8	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการป้องกันและการควบคุมโรคติดต่อระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาล หรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียน เรื่องการส่งเสริมสุขภาพ ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	51
10	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการสอนสุขศึกษา หรือกลุ่มสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตเกี่ยวกับสุขภาพ ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	53
11	สภาพและการเปรียบเทียบสภาพด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	57
12	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านการจัดสิ่งแวดล้อมทางสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างโรงเรียนในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และโรงเรียนนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	61
13	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านการจัดการบริการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	65
14	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านหลักสูตรและการสอนสุขศึกษา ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	68
15	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาด้านการบริหารโครงการสุขภาพในโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาลและนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	72
16	ปัญหาและการเปรียบเทียบปัญหาการจัดและดำเนินงานโครงการสุขภาพในโรงเรียนประถมศึกษาทั้ง 4 ด้าน ระหว่างผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาในเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล และนอกเขตเทศบาลหรือสุขาภิบาล	76